

Naturlära i Hälsingland AB

rektor@naturlara.se

Rektorn vid Naturlära i Hälsingland

Karin Ånöstam

rektor@naturlara.se

Beslut för gymnasieskola

efter tillsyn i Naturlära i Hälsingland
i Bollnäs kommun

Tillsyn i Naturlära i Hälsingland

Skolinspektionen genomför tillsyn i Bollnäs kommun under hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Naturlära i Hälsingland besöktes av Skolinspektionen den 12 november 2014.

Fakta om skolenheten

Naturlära i Hälsingland är en fristående gymnasieskola i Bollnäs. Huvudman för skolan är Naturlära i Hälsingland AB med organisationsnummer 556855-4314. Verksamheten startade läsåret 2013/2014 och har vid tillsynsbesöket totalt nio elever. Eleverna läser naturbruksprogrammet, med inriktning hästskötare. Skolan har också en elev på introduktionsprogram.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Bollnäs kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Bollnäs kommun har svarat att de inte har utnyttjat sin rätt till insyn i Naturlära i Hälsingland.

Naturlära har riksinlag och eleverna kommer förutom från Bollnäs också från andra kommuner i landet. De flesta av eleverna bor inackorderade på elevhem i anslutning till skolan. En av ägarna till Naturlära i Hälsingland AB driver och ansvarar även för elevhemmet.

Kunskapsresultat

Eftersom skolan ännu inte haft avgångsklasser finns ingen nationell statistik över kunskapsresultaten. Enligt skolan egna uppgifter når nästintill samtliga elever kunskapskraven i de kurser som genomförts.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att undervisningen vid Naturlära i Hälsingland ger eleverna förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Rektorn bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete där resultatuppföljningar och utvärderingar används för att utveckla verksamheten. I tillsynen framkommer dock att rektorn för Naturlära i Hälsingland inte har pedagogisk insikt förvärvat genom utbildning och därmed saknar de kvalifikationer som krävs för att inneha en rektorsbefattning.

Tillsynen visar vidare att rektorn och lärarna bedriver ett arbete för att förebygga och åtgärda kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling behöver dock utvecklas för att fungera som ett verktyg i detta arbete. Bland annat behöver det framgå att också elevhemmet omfattas av arbetet.

Eleverna behöver som ett stöd i sitt lärande också ha tillgång till ett skolbibliotek.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Naturlära i Hälsingland AB att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 13 mars 2015 redovisas för Skolinspektionen.

Personalkompetens

Bedömning

Naturlära i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med personalkompetens.

- Se till att rektorn för skolan har pedagogisk insikt förvärvat genom utbildning.

Motivering

Enligt skollagen får som rektor bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 257) anges att behörighetsbestämmelsen i nuvarande skollag är utformad så att kraven på utbildning respektive erfarenhet inte är alternativa. Båda kraven måste alltså vara uppfyllda, det vill säga den pedagogiska insikten måste ha förvärvats både genom utbildning och erfarenhet. Att rektorn har en allsidig pedagogisk insikt är av avgörande betydelse för hennes eller hans möjligheter att leda skolans utveckling så att de nationella målen kan nås. Likaså ska rektorn fatta viktiga beslut som direkt berör enskilda elever.

Av Skolinspektionens dokumentstudier och intervju med rektorn för Naturlära i Hälsingland framkommer att rektorn har förvärvat viss erfarenhet som ger pedagogisk insikt genom att under två mandatperioder varit ledamot i Barn- och utbildningsnämnden i Bollnäs kommun. Rektorn saknar dock pedagogisk högskoleexamen eller annan utbildning som motsvarar skollagens krav på pedagogisk insikt genom utbildning. Rektorn genomför visserligen för närvarande det statliga rektorsprogrammet. Detta är dock en befattningsutbildning, och inte en behörighetsgivande utbildning. Utbildning på rektorsprogrammet medför inte att rektorn uppfyller kravet på att ha förvärvat pedagogisk insikt genom utbildning.

Skolinspektionen vill framhålla att myndigheten i samband med den så kallade etableringskontrollen förelagt huvudmannen att rekrytera en rektor som uppfyller behörighetskraven.

Sammanfattningsvis visar utredningen att rektorn inte har pedagogisk insikt förvärvad genom utbildning och erfarenhet. Verksamheten uppfyller där med inte författningarnas krav och Naturlära i Hälsingland AB föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 11 § skollagen

Omfattning, innehåll och resurstillgång

Bedömning

Naturlära i Hälsingland AB måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med omfattning, innehåll och resurstillgång.

- Se till att på varje introduktionsprogram finns en plan för utbildningen som visar utbildningens innehåll.
- Ge eleverna tillgång till ett skolbibliotek.

Motivering

Plan för utbildningen på introduktionsprogram

Enligt skollagen ska utbildningen på ett introduktionsprogram följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen.

Skolan tar emot elever som inte är behöriga till det nationella programmet på introduktionsprogram. Skolinspektionens utredning visar att eleverna har getts den utbildning de har rätt till, men det finns ingen plan för utbildningen som visar utbildningens innehåll.

Skolbibliotek

Enligt skollagen ska elever i gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Eleverna vid Naturlära i Hälsingland har inte tillgång till ett skolbibliotek i den utsträckning som krävs. Under föregående läsår bedrevs undervisningen i lo-

kaler där skolbiblioteket samutnyttjades med Friskolan Nytorp. Inför innevarande läsår flyttade skolan sin verksamhet till nuvarande lokaler. I intervju med huvudmannen och rektorn framkommer att eleverna i och med detta för närvarande saknar tillgång ett skolbibliotek. De uppger vidare att en av lärarna har kontakt med stadsbiblioteket och där kan låna böcker som eleverna kan behöva i sin undervisning. Det saknas dock ett organiserat samarbete med stadsbiblioteket.

Sammanfattningsvis visar utredningen att huvudmannen saknar en plan för utbildningen på introduktionsprogram och att eleverna inte har tillgång till bibliotek i den omfattning de har rätt till. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Naturlära i Hälsingland AB föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 36 §, 17 kap. 7 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Naturlära i Hälsingland AB en anmärkning.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist med trygghet och studiero.

- Planen mot kränkande behandling innehåller inte konkreta åtgärder som, utifrån en aktuell kartläggning av både skolan och elevhemmet, avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. I planerna saknas också redogörelser för hur föregående års åtgärder har genomförts

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

I Skolverkes allmänna råd för arbetet med diskriminering och kränkanden behandling (SKOLFS 2012:10) anges att arbetet med planen mot kränkande behandling bör bedrivas så att planen återspeglar förhållanden i varje enskild verksamhet.

Skolinspektionen har tagit del av Naturlära i Hälsinglands plan mot kränkande behandling för 2014/2015. Av planerna framgår inte vilka konkreta åtgärder

som, utifrån en aktuell kartläggning av risker för kränkande behandling i skolan eller på elevhemmet, avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Verksamheternas olika förhållande återspeglas därmed inte i planerna. I planerna saknas även en redogörelse för hur man i verksamheten genomfört föregående års åtgärder.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i planen mot kränkande behandling. Då utredningen inte visar något annat än att Naturlära i Hälsningslands arbete med att motverka kränkande behandling av elever i övrigt fungerar väl bedöms bristen som mindre allvarlig. Naturlära i Hälsingland tilldelas därför en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnarMathias Ljungström
BeslutsfattareLars Wallinder
Föredragande**Bilaga:**

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.